

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Yttrande

1(2)

2017-01-25

201-7047-16

Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Remiss: Snabbare omval och förstärkt skydd för valhemligheten (SOU 2016:71), Ju2016/07760/L6

Länsstyrelsen lämnar följande synpunkter.

Omval

Länsstyrelsen delar utredningens uppfattning att några särskilda bestämmelser om röstlängd inte bör införas i fråga om omval.

Det finns fördelar med att, såsom utredningen föreslår, nya kandidater inte ska kunna anmälas till ett omval. En nackdel som länsstyrelsen vill peka på är att om det finns personer som avlidit, eller personer som vid omvalet inte är bosatta i valområdet på valsedlarna blir antalet kandidater färre än vid det ordinarie valet.

Förstärkt skydd för valhemligheten

Valsedlar innanför valskärmen/valbåset innebär att valbåsen måste vara mycket stora för att samtliga valsedlar, för alla valen, ska få plats. Skärmen måste uppta ”många fack” att stoppa valsedlar i. Det kan uppfattas som förvirrande för väljaren som måste leta efter valsedlar bakom skärmen. Detta medför sannolikt även att väljaren stannar kvar bakom skärmen under en längre tid än vad som tidigare var fallet, vilket fördröjer röstningsförfarandet. Det är även troligt att fler väljare behöver hjälp med röstningsförfarandet av röstmottagare i vallokalen /förtidsröstningsstället. Detta torde inte gynna genomströmningen av väljare, särskilt inte där det finns många väljare och där lokalen inte är fullt ändamålsenlig.

Införande av valsedlar bakom skärmen innebär att fler röstmottagare måste finnas i vallokalen/förtidsröstningsstället. Detta för att på ett effektivt sätt upprätthålla kontrollen över valsedlarna. Röstmottagarna avhänder sig kontrollfunktionen över valsedlarna som de har ansvar för, genom att de placeras innanför en valskärm där övervakning av valsedlarna inte kan ske. I princip måste röstmottagarna därför efter

2017-01-25

201-7047-16

att varje väljare lämnat valskärmen, inspektera och kontrollera att samtliga valsedlar som de har ansvar för finns i tillräckligt antal, och att de inte flyttats eller tagits bort. Att valsedlar flyttats, slängs eller på annat sätt utsatts för åverkan kan inte uteslutas. Valsedlar som egenhändigt kopierats och modifierats har förekommit i tidigare val, och det är inte otroligt att det kommer att ske i framtida val. I synnerhet då kontrollen över valsedlarna inte längre är lika uppenbart som i dag. Till sist är det röstmottagarna (valnämnden) som har det yttersta ansvaret för att det är ordning bland valsedlarna. Förslaget att lägga valsedlar innanför en valskärm är olämpligt utifrån ett kontrollansvar, och kan leda till vad många uppfattar som ”valfusk”.

Det blir svårare att praktiskt genomföra röstmottagning vid eventuella störningar som t.ex. att skärmar går sönder, olycksfall eller att många väljare vill rösta samtidigt. I dag räcker det med att det finns en avskild plats utan insyn där väljarna kan rösta vilket underlättar vid tillfälliga problem.

Länsstyrelsen ställer sig dessutom tveksam till om det är praktiskt genomförbart att byta ut samtliga valskärmar till vallokaler och förtidsröstningsställen inför 2018 års val om de inte snarast upphandlas.

De som deltagit i beslutet

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Göran Enander med länsassessor Gunilla Stener som föredragande. I beredningen av ärendet har även chefsjurist Cecilia Magnusson och valsamordnare Arne Åhman deltagit.

Göran Enander
Landshövding

Gunilla Stener
Länsassessor

Kopia till:

Landshövding

Länsråd

Ju.16@regeringskansliet.se